Datum van inontvangstneming	:	01/08/2016

Zaak C-360/16

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

29 juni 2016

Verwijzende rechter:

Bundesverwaltungsgericht (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 april 2016

Verzoekster tot Revision:

Bundesrepublik Deutschland

Verweerder in Revision:

Aziz Hasan

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Rechtmatigheid van de besluiten van het Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (federaal bureau voor migratie en vluchtelingen) waarbij het asielverzoek van verzoeker [in eerste aanleg en appellant, thans verweerder in Revision (hierna: „Hasan")] niet-ontvankelijk wordt verklaard en zijn overdracht aan Italië wordt bevolen.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het prejudiciële verzoek

Uitlegging van verordening (EU) nr. 604/2013 (Dublin III) – Overdrachtsbesluit – Tijdstip dat relevant is voor de rechterlijke toetsing van een overdrachtsbesluit – Vaststelling welke lidstaat verantwoordelijk is voor het besluit over het asielverzoek – Artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

1. Wanneer een onderdaan van een derde land na indiening van een tweede asielverzoek in een andere lidstaat (hier: Duitsland) wegens de afwijzing door de rechter van zijn verzoek tot opschorting van het besluit tot overdracht in het kader van verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 (Dublin III-verordening) werd overgedragen aan de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat waar het eerste asielverzoek is ingediend (hier: Italië), en hij daarna onmiddellijk illegaal is teruggekeerd naar de tweede lidstaat (hier: Duitsland):

a) is, volgens de beginselen van de Dublin III-verordening, voor de rechterlijke toetsing van een overdrachtsbesluit de feitelijke situatie op het moment van de overdracht beslissend omdat met de tijdig uitgevoerde overdracht de verantwoordelijkheid definitief is vastgesteld en bijgevolg de verantwoordelijkheidsregels van de Dublin III-verordening op de latere ontwikkelingen niet meer moeten worden toegepast, of moet er wel rekening worden gehouden met latere ontwikkelingen in de voor de verantwoordelijkheid in het algemeen relevante omstandigheden – bijvoorbeeld het verstrijken van termijnen voor terugname of een (nieuwe) overdracht?

b) zijn, nadat de verantwoordelijkheid is vastgesteld, op basis van het overdrachtsbesluit latere overdrachten aan de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat mogelijk en blijft deze lidstaat verplicht tot overname van de onderdaan uit een derde land?

2. Wanneer de verantwoordelijkheid met de overdracht niet definitief is vastgesteld, welke van de hiernavolgende regelingen moet dan in een dergelijk geval, wegens de nog lopende beroepsprocedure tegen het reeds uitgevoerde overdrachtsbesluit, worden toegepast op een persoon in de zin van artikel 18, lid 1, onder b), c) of d), van de Dublin III-verordening:

a) artikel 23 van de Dublin III-verordening (naar analogie) met als gevolg dat bij een niet tijdig hernieuwd terugnameverzoek, er een overdracht van de verantwoordelijkheid in het kader van artikel 23, leden 2 en 3, van de Dublin III-verordening kan plaatsvinden, of

b) artikel 24 van de Dublin III-verordening (naar analogie) of

c) geen van de onder a) en b) genoemde regelingen?

3. Ingeval op een dergelijk persoon artikel 23 noch artikel 24 van de Dublin III-verordening (naar analogie) toepassing vindt [vraag 2, onder c)], zijn, op basis van het bestreden overdrachtsbesluit latere overdrachten aan de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat (hier: Italië) mogelijk totdat uitspraak is gedaan op het tegen dat besluit gerichte rechtsmiddel, en blijft

deze lidstaat verplicht tot overname van een onderdaan uit een derde land – ongeacht of latere terugnameverzoeken zonder inachtneming van de termijnen van artikel 23, lid 3, of artikel 24, lid 2, van de Dublin III-verordening zijn ingediend en ongeacht de overdrachtstermijnen van artikel 29, leden 1 en 2, van de Dublin III-verordening?

4. Ingeval op een dergelijk persoon artikel 23 van de Dublin III-verordening (naar analogie) toepassing vindt [vraag 2, onder a)], geldt voor het nieuwe terugnameverzoek (naar analogie) een nieuwe termijn als bedoeld in artikel 23, lid 2, van de Dublin III-verordening? Zo ja, gaat deze nieuwe termijn dan in vanaf de kennisneming van de terugkeer door de bevoegde autoriteit, of is een andere gebeurtenis doorslaggevend voor het ingaan van de termijn?

5. Ingeval op een dergelijk persoon artikel 24 van de Dublin III-verordening (naar analogie) toepassing vindt [vraag 2, onder b)],

a) geldt voor het nieuwe terugnameverzoek (naar analogie) een nieuwe termijn als bedoeld in artikel 24, lid 2, van de Dublin III-verordening? Zo ja, gaat deze nieuwe termijn dan in vanaf de kennisneming van de terugkeer door de bevoegde autoriteit, of is een andere gebeurtenis doorslaggevend voor het ingaan van de termijn?

b) Wanneer de andere lidstaat (hier: Duitsland) een overeenkomstig artikel 24, lid 2, Dublin III-verordening (naar analogie) in acht te nemen termijn laat verstrijken, komt dan op basis van de indiening van een nieuw asielverzoek overeenkomstig artikel 24, lid 3, van de Dublin IIII-verordening rechtstreeks vast te staan dat de andere lidstaat (hier: Duitsland) verantwoordelijk is, of kan laatstbedoelde lidstaat, ondanks het nieuwe asielverzoek, opnieuw de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat (hier: Italië) zonder termijnbeperking om terugname verzoeken of de buitenlander zonder terugnameverzoek aan deze lidstaat overdragen?

c) Wanneer de andere lidstaat (hier: Duitsland) een overeenkomstig artikel 24, lid 2, Dublin III-verordening (naar analogie) in acht te nemen termijn laat verstrijken: moet dan de aanhangigheid van een in een andere lidstaat (hier: Duitsland) vóór de overdracht ingediend asielverzoek worden gelijkgesteld met een nieuw asielverzoek als bedoeld in artikel 24, lid 3, van de Dublin III-verordening?

d) Wanneer de andere lidstaat (hier: Duitsland) een overeenkomstig artikel 24, lid 2, van de Dublin III-verordening (naar analogie) in acht te nemen termijn laat verstrijken, de buitenlander geen nieuw asielverzoek indient en de aanhangigheid van een in een andere lidstaat (hier: Duitsland) vóór de overdracht ingediend asielverzoek moet worden gelijkgesteld met een nieuw asielverzoek als bedoeld in artikel 24, lid 3, van de

Dublin III-verordening, kan de andere lidstaat (hier: Duitsland) dan opnieuw de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat (hier: Italië) zonder termijnbeperking om terugname verzoeken of de buitenlander zonder terugnameverzoek aan deze lidstaat overdragen?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend: artikel 3, leden 1 en 2; artikel 7, leden 1 en 2; artikel 13; artikel 18, lid 1, onder b), c) en d); artikel 21, lid 1; artikel 22; artikel 23, leden 1, 2 en 3; artikel 14, leden 1, 2 en 3; artikel 25, lid 2; artikel 27, lid 3 en artikel 29, leden 1 en 2

Verordening (EG) nr. 1560/2003 van de Commissie van 2 september 2003 houdende uitvoeringsbepalingen van verordening (EG) nr. 343/2003 van de Raad tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij een van de lidstaten wordt ingediend, in de door uitvoeringsverordening (EU) nr. 118/2014 gewijzigde versie: artikel 7

Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven: artikel 6, leden 1 en 2

Richtlijn 2013/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming: artikel 9, lid 1

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Asylgesetz (Duitse asielwet; hierna: „AsylG”), §§ 27a, 34a, 77

Aangevoerde internationale verdragen

Overeenkomst van 29 maart 1991 tussen de Bondsrepubliek Duitsland en de Republiek Italië betreffende de overname van onregelmatig binnengekomen of verblijvende personen: artikel 2, leden 1 en 2

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

1 Hasan, een Syrisch onderdaan, werd op 12 september 2014 in Frankfurt am Main aangehouden door de politie en diende op 29 oktober 2014 een asielverzoek in. Bij zijn verhoor door het Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (hierna: „Bundesamt") verklaarde hij over zee van Libië naar Italië en vandaar over land naar Duitsland te zijn gereisd. Uit een treffer in Eurodac bleek dat Hasan reeds op 4 september 2014 in Italië om asiel had verzocht. Hierop diende het Bundesamt op 11 november 2014 bij de Italiaanse autoriteiten een verzoek tot terugname van Hasan in, dat onbeantwoord bleef.

2 Bij besluit van 30 januari 2015 verklaarde het Bundesamt Hasans asielverzoek niet-ontvankelijk op grond dat Italië de verantwoordelijke lidstaat was, en beval het diens verwijdering naar Italië. Hasan stelde daartegen beroep in, met een gelijktijdig verzoek om dit beroep schorsende werking te verlenen, op grond dat de asielprocedure en de opvangvoorzieningen in Italië systeemfouten bevatten. Het Verwaltungsgericht (bestuursrechter) wees dit verzoek af bij beschikking van 12 maart 2015 en verwierp het beroep bij vonnis van 30 juni 2015. Vervolgens werd Hasan op 3 augustus 2015 verwijderd naar Italië, vanwaar hij midden augustus 2015 illegaal naar Duitsland terugkeerde.

3 In hoger beroep bij het Oberverwaltungsgericht (hoogste bestuursrechter) werd hij in het gelijk gesteld. Deze rechter heeft in zijn uitspraak van 3 november 2015 Italië beschouwd als oorspronkelijk verantwoordelijk voor de behandeling van het asielverzoek. Hij heeft vastgesteld dat Italië na het verstrijken van de overdrachtstermijn niet meer bereid was om Hasan terug te nemen.

4 In Revision maakt verweerster [verzoekster tot Revision] geldend dat Hasans overdracht aan Italië binnen de termijn is gebeurd. Hasan concludeert tot bevestiging van de beslissing van de rechter in hoger beroep.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

5 De verwijzende rechter zet uiteen dat het besluit van het Bundesamt rechtmatig is wanneer het asielverzoek niet-ontvankelijk is omdat op basis van de rechtsvoorschriften van de Europese Unie of op basis van een volkenrechtelijk verdrag een ander land voor de uitvoering van de asielprocedure verantwoordelijk is (§ 27a AsylG). Wanneer volgens de Dublin III-verordening (hierna: „verordening") een andere lidstaat verantwoordelijk is en deze lidstaat een tot hem gericht overname- of terugnameverzoek heeft aanvaard, dan verklaart het Bundesamt het in Duitsland ingediende asielverzoek niet-ontvankelijk en beveelt het gelijktijdig overeenkomstig § 34a, lid 1, eerste zin, AsylG de verwijdering naar het verantwoordelijke land. Dit verwijderingsbevel vormt een bevel tot overdracht [vgl. artikel 7, lid 1, onder b) en c), van verordening nr. 1560/2003].

6 Op basis van de voor de verwijzende rechter bindende feitelijke vaststellingen van de rechter in hoger beroep, kan geen uitsluitsel worden gegeven over de vraag of Italië volgens de verordening oorspronkelijk verantwoordelijk is voor de behandeling van Hasans asielverzoek en of bijgevolg de besluiten van het Bundesamt rechtmatig zijn.

7 Wanneer aan de hand van de criteria van artikel 7 van deze verordening de verantwoordelijke lidstaat niet kan worden bepaald, is volgens de vangnetbepaling van artikel 3, lid 2, eerste alinea, van de verordening de eerste lidstaat waarin het verzoek om internationale bescherming is ingediend, voor de behandeling ervan verantwoordelijk. Wanneer de overdracht aan de lidstaat die in de eerste plaats als verantwoordelijke lidstaat is aangewezen niet mogelijk is omdat ernstig moet worden gevreesd dat de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor verzoekers daar systeemfouten bevatten, blijft de lidstaat die met het bepalen van de verantwoordelijke lidstaat is belast overeenkomstig artikel 3, lid 2, tweede alinea, van de verordening, de criteria van hoofdstuk III onderzoeken. Indien hierna geen overdracht kan plaatsvinden aan een op grond van de criteria van hoofdstuk III aangewezen lidstaat of aan de eerste lidstaat waar het verzoek werd ingediend, dan wordt volgens het vervolg van de vangnetbepaling van artikel 3, lid 2, derde alinea, van de verordening de lidstaat die met het bepalen van de verantwoordelijke lidstaat is belast, de verantwoordelijke lidstaat.

8 Dientengevolge was Italië de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat. Hier heeft Hasan, na te zijn binnengekomen op 29 augustus 2014, op 4 september 2014 zijn eerste asielverzoek ingediend. Hasan voert echter aan dat de procedure in Italië systeemfouten bevat. Aangezien de rechter in hoger beroep zich hierover niet heeft uitgesproken, en dus volgens de actuele feitelijke situatie en stand van het geding systeemfouten in de zin van artikel 3, lid 2, tweede alinea, van de verordening ten aanzien van Italië niet zijn uitgesloten, komt ook Duitsland, via de vangnetbepaling van artikel 3, lid 2, derde alinea, van de verordening, als verantwoordelijke lidstaat in aanmerking.

9 De vraag of overeenkomstig artikel 3, lid 2, van de verordening Italië of Duitsland verantwoordelijk is, kan, anders dan de rechter in hoger beroep oordeelt, niet onbeantwoord blijven. Want in tegenstelling tot de rechter in hoger beroep, die ervan is uitgegaan dat de overdracht van Hasan aan Italië niet binnen de termijn is gebeurd waardoor Duitsland in ieder geval alsnog verantwoordelijk is geworden overeenkomstig artikel 29, lid 2, van de verordening, is de verwijzende rechter van oordeel dat Hasan, wanneer de overdrachtstermijn correct wordt berekend, wel binnen de termijn aan Italië is overgedragen.

10 In dat verband merkt de verwijzende rechter, die refereert naar de artikelen 29, leden 1 en 2, en 27, lid 3, van de verordening, op dat de overdrachtstermijn in het onderhavige geval aanvankelijk inging op 26 november 2014 in de veronderstelling dat het terugnameverzoek aan Italië binnen de termijn is gedaan. Hasan heeft echter beroep tegen het overdrachtsbesluit ingesteld en binnen de

termijn verzocht om dit beroep schorsende werking te verlenen. De volgens de eerste variant van artikel 29, lid 1, van de verordening ingegane overdrachtstermijn was op dit moment ook nog niet afgelopen, zodat de tweede variant van artikel 29, lid 1, van de verordening van toepassing wordt. Voor de uitlegging van deze laatste bepaling verwijst de verwijzende rechter naar de rechtspraak van het Hof van Justitie met betrekking tot artikel 20 van de Dublin II-verordening, dat overeenstemt met artikel 29 [van de verordening] (arrest van 29 januari 2009, Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, punten 43 en volgende). Omdat de overdrachtstermijn door het verzoek tot herstel van de schorsende werking van het beroep was gestuit, is deze termijn (opnieuw) ingegaan met de kennisgeving op 12 maart 2015 aan de verwerende partij van het bestuursbesluit waarbij de voorlopige rechtsbescherming werd ontzegd, en was deze termijn bijgevolg nog niet verstreken toen Hasan op 3 augustus 2015 werd overgedragen.

11 In deze omstandigheden rijzen de eerste tot en met de derde vraag. De achtergrond voor de vierde en de vijfde vraag is als volgt: de vraag of volgens artikel 3, lid 2, van de verordening Italië of Duitsland oorspronkelijk verantwoordelijk is, kan echter in het midden blijven wanneer volgens de voorschriften van de verordening de verantwoordelijkheid op Duitsland is overgegaan wegens de illegale terugkeer van Hasan of wanneer een nieuwe procedure betreffende een terugnameverzoek nog niet was afgesloten. Voor de beslechting van het geding is alsdan van doorslaggevend belang of met een tijdig uitgevoerde overdracht de verantwoordelijkheid voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming nog niet definitief is vastgesteld, maar ingeval van een onmiddellijke illegale terugkeer van de asielzoeker een nieuwe terug-/overnameprocedure – eventueel opnieuw met inachtneming van de termijnen betreffende de verantwoordelijkheid – moet worden gevoerd.

Eerste prejudiciële vraag

12 De eerste vraag, onder a), strekt ertoe te verduidelijken of volgens de beginselen van de verordening bij de rechterlijke toetsing van een overdrachtsbesluit de feitelijke situatie op het moment van de tijdig uitgevoerde overdracht doorslaggevend is, dan wel, zoals bepaald in het nationale recht – hier § 77, lid 1, eerste zin, AsylG – de feitelijke situatie op het moment van de beslissing van de rechter in hoger beroep in zijn hoedanigheid van bodemrechter in laatste instantie.

13 Voor de stelling dat de feitelijke situatie op het moment van de tijdig uitgevoerde overdracht als uitgangspunt dient, pleit dat na een tijdig uitgevoerde overdracht aan de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat de verantwoordelijkheid van deze lidstaat definitief is vastgesteld, en de bepalingen van de verordening, meer bepaald deze betreffende de uitvoering van een terugnameprocedure, niet meer van toepassing zijn op latere feitelijke situaties zoals de illegale terugkeer van een asielzoeker. De verwijzende rechter brengt in herinnering dat de verordening geen uitdrukkelijke regelingen bevat met betrekking tot deze vraag, en dat evenmin een duidelijk antwoord blijkt uit het door de verordening beoogde doel om snel te

kunnen vaststellen welke lidstaat verantwoordelijk is, teneinde de daadwerkelijke toegang tot de procedures voor het verlenen van internationale bescherming te waarborgen en de doelstelling om verzoeken om internationale bescherming snel te behandelen, niet te ondermijnen (overweging 5).

14 Tegen een analoge toepassing van bepalingen van de verordening inzake overname respectievelijk terugname (artikelen 21 en 23) pleit met name dat dit een asielzoeker ertoe zou kunnen aanzetten om ondanks de overdracht terug te keren naar de lidstaat van zijn voorkeur. Dan zou een asielzoeker steeds de mogelijkheid hebben om de tussen de betrokken lidstaten middels een overname- en terugnameprocedure vastgestelde verantwoordelijkheid opnieuw ter discussie te stellen als gevolg van zijn illegale terugkeer, en zo uiteindelijk te beletten dat de vaststelling van de verantwoordelijke lidstaat niet strookt met zijn persoonlijk belang. Dat zou in strijd zijn met het doel van het Dublin-systeem, dat met de invoering van uniforme instrumenten en criteria ter bepaling van de verantwoordelijke lidstaat secondaire migratiestromen juist beoogt te voorkomen (zie arrest van 17 maart 2016, Mirza, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, punt 52).

15 De eerste vraag, onder b), betreft het geval waarin ervan moet worden uitgegaan dat met een op een bepaald moment tijdig uitgevoerde overdracht de verantwoordelijkheid tussen de lidstaten definitief is vastgesteld. Dan moet verduidelijkt worden of op basis van het vroegere overdrachtsbesluit latere overdrachten aan de verantwoordelijke lidstaat mogelijk zijn, en of de verantwoordelijke lidstaat naar strekking en doel van de verordening tot overname van een onderdaan van een derde land verplicht blijft.

16 De verwijzende rechter overweegt om ter verduidelijking van deze vraag zich te verlaten op de bepalingen van de verordening (artikel 18) ofwel op andere bepalingen dan die van de Dublin III-verordening, en beraadt zich erover of artikel 6 van richtlijn 2008/115 of artikel 9 van richtlijn 2013/32 als rechtsgrondslag kan dienen voor de terugkeer na een reeds uitgevoerde overdracht.

17 Indien de vraag inzake de rechtsgrondslag voor de terugkeer niet aan de hand van Unierechtelijke regelingen kan worden beantwoord, dan kan volgens de verwijzende rechter uiteindelijk worden teruggegrepen op bilaterale overeenkomsten tussen lidstaten, in het onderhavige geding de overeenkomst van 29 maart 1991 betreffende de overname van onregelmatig binnengekomen of verblijvende personen.

Tweede tot en met vierde prejudiciële vraag

18 Deze prejudiciële vragen stelt de verwijzende rechter voor het geval dat met een tijdig uitgevoerde overdracht aan de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat de verantwoordelijkheid niet definitief is vastgesteld. De vragen zijn bedoeld om te verduidelijken welke regelingen van de verordening – in voorkomend geval naar

analogie – toepassing vinden in geval van een illegale terugkeer van een overgedragen onderdaan van een derde land onder omstandigheden als in het onderhavige geding, en hoe deze bepalingen daarbij elk afzonderlijk moeten worden uitgelegd.

Tweede prejudiciële vraag

19 Volgens de verwijzende rechter is het mogelijk dat artikel 23 van de verordening inzake de terugnameprocedure na een nieuw verzoek (a), artikel 24 van de verordening inzake de terugnameprocedure zonder een nieuw verzoek (b) of geen van deze twee voorschriften (c) toepassing vindt.

Derde prejudiciële vraag

20 Voor het geval dat artikel 23 noch artikel 24 van de verordening – in voorkomend geval naar analogie – toepassing vindt, moet worden verduidelijkt of op grond van het litigieuze overdrachtsbesluit latere overdrachten aan de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat (hier: Italië) mogelijk zijn totdat uitspraak is gedaan op het tegen dat besluit ingestelde rechtsmiddel, en of deze lidstaat tot terugname van de onderdaan van een derde land verplicht blijft ongeacht of latere terugnameverzoeken die in voorkomend geval kunnen leiden tot een overgang van de verantwoordelijkheid op een andere lidstaat (hier: Duitsland) zijn ingediend zonder inachtneming van de termijnen van artikel 23, leden 2 en 3, of artikel 24, lid 2, van de verordening, en ook ongeacht de overdrachtstermijnen van artikel 29, leden 1 en 2 van de verordening.

Vierde prejudiciële vraag

21 Voor het geval dat artikel 23 van de verordening – in voorkomend geval naar analogie – toepassing vindt, moet worden verduidelijkt of voor de indiening van een in dat geval noodzakelijk nieuw terugnameverzoek een nieuwe termijn van twee of drie maanden overeenkomstig artikel 23, lid 2, van de verordening geldt en of – zo deze vraag bevestigend moet worden beantwoord – deze nieuwe termijn reeds ingaat vanaf de kennisneming van de terugkeer door de bevoegde autoriteit dan wel vanaf een andere gebeurtenis.

22 Artikel 23, lid 2, van de verordening heeft slechts uitdrukkelijk betrekking op een situatie waarin na een in de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat (hier: Italië) ingediend verzoek om internationale bescherming een nieuw verzoek om internationale bescherming wordt ingediend in de om terugname verzoekende lidstaat (hier: Duitsland), en waarin bij de behandeling hiervan een Eurodac-treffer of andere bewijsstukken en aanwijzingen aangeven dat de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat verantwoordelijk is. Het is duidelijk dat de dienovereenkomstig aanvankelijk ingegane termijn van twee dan wel drie maanden voor de indiening van het terugnameverzoek niet tevens beslissend kan zijn voor de indiening van een nieuw terugnameverzoek na een illegale terugkeer. Bij een illegale terugkeer is deze termijn – zoals in casu – immers in de regel

verstreken. Zijn er geen nieuwe Eurodac-treffers of wordt geen nieuw verzoek ingediend, dan zou men eventueel kunnen uitgaan van de kennisneming van de illegale terugkeer van de onderdaan van de derde staat door de, volgens artikel 35, lid 1, van de verordening, voor de indiening van de terugnameprocedure bevoegde nationale autoriteit, hier het Bundesamt, als gebeurtenis die de termijn doet ingaan.

Vijfde prejudiciële vraag

23 Wanneer bij gebreke van een nieuw verzoek om internationale bescherming niet artikel 23 van de verordening, maar wel artikel 24 van de verordening – in voorkomend geval naar analogie – toepassing vindt, moet worden verduidelijkt of voor de indiening van een nieuw terugnameverzoek een nieuwe termijn van twee of drie maanden overeenkomstig artikel 24, lid 2, van de verordening geldt. Indien deze vraag bevestigend moet worden beantwoord, rijst vervolgens de vraag welke gebeurtenis de termijn doet ingaan [vijfde vraag, onder a)].

24 Wanneer de om terugname verzoekende lidstaat (Duitsland) aan een uit artikel 24, lid 2, van de verordening (naar analogie) voorvloeiende termijn voor de indiening van een terugnameverzoek is gebonden, is de verwijzende rechter verder van oordeel dat het noodzakelijk is te verduidelijken welke rechtsgevolgen ontstaan wanneer de termijn zonder enig resultaat verstrijkt [vijfde vraag, onder b)]. Anders dan artikel 23, lid 3, van de verordening, voorziet artikel 24, lid 3, namelijk niet in een overdracht van verantwoordelijkheid wanneer het terugnameverzoek niet binnen de termijn werd ingediend.

25 Indien de indiening van een nieuw verzoek overeenkomstig artikel 24, lid 3, van de verordening rechtstreeks als basis voor de verantwoordelijkheid zou dienen, moet bovendien worden verduidelijkt of de aanhangigheid van een in een andere lidstaat (hier: Duitsland) vóór de overdracht ingediend verzoek moet worden gelijkgesteld met een nieuw asielverzoek als bedoeld in artikel 24, lid 3, van de verordening [vijfde vraag, onder c)]. Hasan heeft immers, nadat hij aan Italië werd overgedragen en illegaal naar Duitsland is teruggekeerd, geen nieuw asielverzoek ingediend, maar veeleer het nog aanhangige rechtsmiddel tegen de afwijzing van het eerdere verzoek gehandhaafd.

26 Wanneer de voorgaande vraag ontkennend moet worden beantwoord, moet tot slot worden verduidelijkt of de andere lidstaat (hier: Duitsland) opnieuw de oorspronkelijk verantwoordelijke lidstaat (hier: Italië), zonder termijnbeperking, om terugname kan verzoeken of de onderdaan van een derde land zonder terugnameverzoek aan deze lidstaat kan overdragen [vijfde vraag, onder d)].